

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА
імені О.М. БЕКЕТОВА

Кафедра геоінформаційних систем, оцінки землі та нерухомого майна

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Декан факультету МБ
Місто-
будівельний
№ 2071181
“26” _____ 2014 року
(Рищенко Т.Д.)
М.П.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ЕКОНОМІКА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ

галузь знань 0801 «Геодезія та землеустрій»

спеціальність 8.08010104 «Оцінка землі та нерухомого майна»

факультет містобудівельний

(Шифр за ОПП 2.9)

2014 – 2015 НАВЧАЛЬНИЙ РІК

Робоча програма навчальної дисципліни «Економіка природокористування» (для студентів 5 курсу денної форми навчання спеціальності 8.08010104 – «Оцінка землі та нерухомого майна»)

Розробники: д.е.н., проф. Мамонов К.А.,
ас. Радзінська Ю.Б.

Робочу програму схвалено **на засіданні** кафедри геоінформаційних систем, оцінки землі та нерухомого майна

Протокол від « 29 » серпня 2014 року № 1

Завідувач кафедри К.А. Мамонов (Мамонов К.А.)

Робочу програму схвалено **на засіданні випускової** кафедри геоінформаційних систем, оцінки землі та нерухомого майна.

Протокол від « 29 » серпня 2014 року № 1

Завідувач випускової кафедри К.А. Мамонов (Мамонов К.А.)

Програма відповідає формі Робочої програми навчальної дисципліни, що затверджена Наказом по ХНУМГ ім. О.М. Бекетова від 24 лютого 2014 р. № 46-01.

Методист НМВ Ю.Б. Радзінська (Уніфікована « 26 » 12 201 4 р.

© ХНУМГ ім. О.М. Бекетова, 2014

© К.А. Мамонов, 2014

© Ю.Б. Радзінська, 2014

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників ↓↓↓	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів 3	Нормативна	Рік (роки) підготовки	
		1-й	-
		Семестр(и)	
		2-й	-
Загальна кількість годин – 108	Магістерська програма: «Оцінка земель населених пунктів»; «Ріелторська справа»; «Оцінка прав та об’єктів рухомого і нерухомого майна»; «Техніко-економічна експертиза та оцінка нерухомості»	Лекції*:	
18 год.		-	
Модулів – 1		Практичні, семінарські*:	
Змістових модулів (ЗМ) – 2		18 год.	-
		Лабораторні*:	
		-	-
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 4	Фахове спрямування: 8.08010104 Оцінка землі та нерухомого майна галузь знань <u>0801</u> <u>«Геодезія та землеустрій»</u> Освітньо-кваліфікаційний рівень: магістр	Самостійна робота*:	
		72 год.	-
		Індивідуальні завдання:	
			-
		Індивідуальне (науково-дослідне) завдання (ІЗ)	Вид контролю:
залік	-		

Примітка:

* вказуються години відведені по дисципліні в цілому на дану навчальну роботу.

Питома вага кількості аудиторних годин в загальному обсязі дисципліни для денної форми навчання становить 33 %.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Економіка природокористування» є вивчення економічних основ взаємодії суспільства і природи в процесі її ефективного (комплексного і раціонального) використання без завдання шкоди як самій природі так і життю та здоров'ю людини.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Економіка природокористування» є:

- вивчення взаємозв'язків і суперечностей між економічною системою і навколишнім середовищем, економічних функцій навколишнього середовища;
- розгляд концепції стійкого еколого-економічного розвитку і проблем екологізації економіки;
- аналіз економічних проблем, пов'язаних із забрудненням навколишнього середовища і використанням природних ресурсів;
- визначення економічної цінності природних ресурсів і послуг навколишнього середовища;
- опанування методичних засад екологічного аудиту об'єктів нерухомості;
- оволодіння методами інструментами та прийомами визначення еколого-економічної ефективності природоохоронних заходів, економічних збитків від забруднення навколишнього середовища та розмірів їх відшкодування.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- базові поняття та знання з економіки природокористування;
- економічні механізми природокористування та охорони навколишнього середовища структури та складу природоохоронних витрат;
- значення та роль екологічного фактору у функціонуванні економічних систем.

вміти:

- виявляти та оцінювати вплив об'єктів нерухомості на навколишнє природне середовище, а також вплив екологічних факторів на оцінку вартості об'єктів нерухомості (прямий та/або опосередкований через обмеження і юридичні зобов'язання);
- управляти проектами обмеженої складності, визначати тип, склад і структуру проекту із залученням системних досліджень, проводити роботу щодо підготовки узгодженого плану виконання розробленого проекту, аналізувати загальні ресурси, терміни виконання етапів проекту та координувати роботу стосовно змін у проектах;
- організувати та планувати свою роботу та організувати і планувати роботу підлеглих працівників, контролювати своєчасне та якісне її виконання в процесі управління проектом обмеженої складності або управляти частинами проекту в одному складному проекті з використанням процесів, методів, техніки та інструментів управління проектами.

мати компетентності:

- знання сучасних підходів про природокористування, природні об'єкти та їх класифікацію;
- знання основ економічної теорії та застосування їх під час оцінки природних об'єктів;
- здатність використовувати економічні основи формування природокористування під час оцінки;
- базові знання з економіки природокористування, економічних механізмів природокористування та охорони навколишнього середовища структури та складу природоохоронних витрат;
- розуміння економічної, соціальної, суспільної і т.д. сутність бізнесу різних видів організацій (широкого профілю, що спеціалізуються в сфері земельно-майнових відносин та управлінні власністю) та особливостей підприємництва безпосередньо в сфері оцінки, аналізу та консалтингу як діяльності, що ефективним чином забезпечує основний бізнес організацій.

3. Програма навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1. Економіка природокористування

Змістовий модуль 1.1. Основи економіки природокористування

Тема 1 Економіка природокористування як галузь науки.

Тема 2. Проблеми сталого розвитку та екологічна безпека.

Тема 3. Поняття та класифікація природних ресурсів.

Тема 4. Економічна оцінка природних ресурсів.

Змістовий модуль 1.2. Вплив об'єктів нерухомості на навколишнє природне середовище: економічні та адміністративні механізми управління природокористуванням.

Тема 5 Економічний механізм природокористування.

Тема 6. Екологічний аудит.

Тема 7. Оцінка впливу об'єктів нерухомості на навколишнє природне середовище при проектуванні і будівництві: екологічна експертиза.

Тема 8. Економічне стимулювання раціонального природокористування.

Тема 9. Управління природокористуванням та охороною довкілля.

4. Структура навчальної дисципліни

Змістові модулі та теми	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		лек	лаб	пр	срс		лек	лаб	пр	срс
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
МОДУЛЬ 1. Економіка природокористування (семестр 2)										
Змістовий модуль 1. Основи економіки природокористування										
Тема 1.	12	2	-	2	8					
Тема 2.	12	2	-	2	8					
Тема 3.	12	2	-	2	8					
Тема 4.	12	2	-	2	8					
Разом за ЗМ 1	48	8	-	8	32					
Змістовий модуль 2. Вплив об'єктів нерухомості на навколишнє природне середовище: економічні та адміністративні механізми управління природокористуванням										
Тема 5.	12	2	-	2	8					
Тема 6.	12	2	-	2	8					
Тема 7.	12	2	-	2	8					
Тема 8.	12	2	-	2	8					
Тема 9.	12	2	-	2	8					
Разом за ЗМ 2	60	10	-	10	40					
Усього годин	108	18	-	18	72					

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Змістовий модуль 1. Основи економіки природокористування	6	
2	Змістовий модуль 2. Вплив об'єктів нерухомості на навколишнє природне середовище: економічні та адміністративні механізми управління природокористуванням	6	
Разом		12	

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Змістовий модуль 1. Основи економіки природокористування	2	
2	Змістовий модуль 2. Вплив об'єктів нерухомості на навколишнє природне середовище: економічні та адміністративні механізми управління природокористуванням	4	
Разом		6	

7. Теми лабораторних занять

Не передбачено.

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Економіка природокористування, як галузь науки. Складання термінологічного словника з дисципліни	8	
2	Сталий розвиток регіонів та міст в Україні.	8	
3	Види природних ресурсів.	8	
4	Економічна оцінка природних ресурсів. Екстернальні ефекти, причини виникнення та механізми регулювання.	8	
5	Екологічний аудит територій та об'єктів нерухомості	8	
6	Економічне стимулювання раціонального природокористування. Пріоритетні напрями вдосконалення економічного стимулювання.	8	
7	Регіональні проблеми управління використанням природних ресурсів і охороною довкілля	8	
8	Пріоритетні напрями вдосконалення економічного стимулювання.	8	
9	Управління природокористуванням та охороною довкілля	8	
Разом		72	

9. Індивідуальні завдання (ІЗ)

Не передбачено.

10. Методи навчання

При викладанні навчальної дисципліни «Економіка природокористування» передбачено застосування усталених методів – лекції, практичні та семінарські заняття, а також, з метою активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів передбачено застосування активних і інтерактивних методів навчання: міні-лекцій, кейс-методів, робота в малих групах.

11. Методи контролю

Оцінювання знань, вмінь та сформованість навичок студентів враховує всі види знань, що передбачені даною програмою. Перевірка і оцінювання знань студентів проводиться в наступних формах:

- Оцінювання роботи студента на практичних (семінарських) заняттях;
- Проведення поточного контролю (усні опитування, письмові завдання, тестування)

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточна і семестрова атестація та самостійна робота									Сума
ЗМ 1				ЗМ 2					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	
10	10	15	15	10	10	10	10	10	
50%				50%					100%

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС
	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики, диф. заліку	для заліку	
90-100	відмінно	зараховано	A
82-89	добре		B
74-81			C
64-73	задовільно		D
60-63			E
35-59	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання	Fx
0-34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	F

13. Методичне забезпечення

1. Програма нормативної навчальної дисципліни «Економіка природокористування» підготовки магістра напрям 6.080101 «Геодезія, картографія та землеустрій» спеціальності 8.08010104 «Оцінка землі та нерухомого майна» - Х., ХНУМГ, 2014 р.

2. Робоча програма нормативної навчальної дисципліни «Економіка природокористування» підготовки магістра напрям 6.080101 «Геодезія, картографія та землеустрій» спеціальності 8.08010104 «Оцінка землі та нерухомого майна» - Х., ХНУМГ, 2014 р.

3. Конспект лекцій нормативної навчальної дисципліни «Економіка природокористування» підготовки магістра напрям 6.080101 «Геодезія, картографія та землеустрій» спеціальності 8.08010104 «Оцінка землі та нерухомого майна» - Х., ХНУМГ, 2014 р.

4. Методичні рекомендації до практичних занять та самостійної роботи студентів з навчальної дисципліни «Економіка природокористування» підготовки магістра напрям 6.080101 «Геодезія, картографія та землеустрій» спеціальності 8.08010104 «Оцінка землі та нерухомого майна» - Х., ХНУМГ, 2014 р.

14. Рекомендована література

Базова

1. Галушкіна Т.П. Економіка природокористування: навч. посібн. Т.П. Галушкіна – Х.: Бурун Книга, 2009. – 480 с.

2. Данилишин Б.М. Економіка природокористування: навч. посібн. Б.М. Данилишин, М.А. Хвесик, В.А. Голян – К.: Кондор, 2010. – 466 с.

3. Коржнев М.М. Економіка природокористування: підручник. М.М. Коржнев – К.: вид. КНУ. – 2005. – 99с.

4. Черевко Г.В. Економіка природокористування: навч. посібн. Г.В. Черевко, М.І. Яцків. – Львів: Світ, 1995 – 2008 с.

5. Экология и экономика природопользования: учебник. Под ред. Э.В. Гирусова. – М.: ЮНИТИ, 1998. - 455 с.

Допоміжна

1. Бобилев С.Н., Ходжев А.Ш. Економіка природокористування. Підручник. – М.; 2003. – 567 с.
2. Мельник Л.Г. Екологічна економіка: підручник – Суми: «Университетская книга», 2001 – 350с.
3. Коржнев М.М. Економіка природокористування. Підручник. – М.М. Коржнев. – К.: вид. КНУ. – 2005. – 99 с.
4. Царенко О.М., Несветов О.О., Кабацький М.О. Основи екології та економіки природокористування. Навч. посіб. – 2 вид. Суми: ВТД Університ. Книга, 2004. – 324 с.
5. Екологія і економіка природокористування, Підручник для внз / под. ред.. проф.. Є.В. Гирусова, проф.. В.Н. Лопатина – 2-е видання, доповнене, - М: ЮНИТИ – ДАНА, Единство, 2003. – 519с.

15. Інформаційні ресурси

1. Цифровий репозиторій ХНУМГ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://eprints.kname.edu.ua/>
2. Електронний каталог законодавства України - <http://zakon4.rada.gov.ua/laws>